

Tisztelt Elnök Úr, Hölgyeim és Uraim!

Köszönöm a meghívást és köszönöm a lehetőséget, hogy, mint a magyar civil társadalom egyik képviselője és mint politológus kifejthetem a véleményemet a Magyarország kapcsán kialakult nézetekről és a helyzetről.

Jómagam egy, 2009-ben alakult országos civil szervezet, a Civil Összefogás Fórum egyik alapítója és szóvivője vagyok; e civil szervezet arról ismert, hogy 2009-től kezdve a demokratikus magyar közélet, illetve a magyar nemzeti szuverenitás védelme érdekében számos nagyszabású tüntetést tartott az elmúlt időszakban, több tízezres és százezres részvétellel, s legutóbb társszervezője volt a január 21.-ei Békemenetnek, amelyen mintegy négyszázezren vettek részt a magyar fővárosban.

Azzal kezdeném, tisztelt Képviselő Hölgyek és Urak, hogy megítélésem szerint az itt ülő képviselők közül is sokan torz tükörben látják a magyar állapotokat. Miniszterek, politikusok, médiumok, sajtóorgánumok, közéleti emberek immáron hónapok óta kritizálják a magyar alkotmányt, a médiaviszonyokat, a különféle sarkalatos törvényeket, egyáltalán a kormányt és az egész politikai rendszert. Teszik ezt meglepő elfogultsággal; minden alapot nélkülözve nevezik a magyar politikai életet diktatúrának, az Orbán-kormányt autoriternek, sőt fasisztának és nácinak, hasonlítva a magyar miniszterelnököt időnként Chavez-hez vagy nemes egyszerűséggel Hitlerhez.

Mi, magyar civil emberek, érthetetlenül állunk e szinte hisztérikus kirohanás előtt, mert amíg a kritizálók Magyarországot kívülről diktatúrának látják, addig mi belülről úgy látjuk és tapasztaljuk, hogy egy demokratikus jogállamban élünk, ahol érvényesülnek a szabadságjogok, ahol sajtó- és médiaszabadság van, ahol az ellenzék szabadon működhet, ahol a kormányt szabadon támadhatják - joggal vagy jogtalanul is. Tegyük fel a kérdést, tisztelt képviselő hölgyek és urak: Önök szerint azoknak van-e igaza, akik kívülről diktatúrának látják Magyarországot, vagy azoknak a magyar civileknek, akik belülről demokratikus jogállamnak tartják Magyarországot, amit január 21.-én látványos formában deklaráltak is? Vajon a Magyarország iránti negatívan elfogult külső vélemény az igaz, vagy az országon belül élő elsőprő többség véleménye? Ha komolyabban utána gondolnak, akkor a válasz egyértelmű.

Sőt, továbbmegyek: észre kellene végre venni az Uniónak, hogy a Magyarország elleni, már-már tragikomikus támadás túl sok és felesleges energiát von el Európától, elvonja Európa figyelmét azoktól a folyamatoktól, amelyek a világban zajlanak, s amelyekkel szemben Európának is védekeznie kell. Észre kellene venni, hogy a Magyarországot érő támadások olyan kormányzati lépések miatt indultak el, amelyek leginkább a globális, vezető pénzügyi körök érdekeit sértették. S itt nem másról van szó, mint az Orbán-kormány olyan, még 2010-ben bevezetett úgynevezett „unortodox” gazdasági intézkedéseiről, mint a bankadó, illetve a multanacionális cégeket érintő válságadó. Engedjék meg, hogy éljek a gyanúperrel, hogy az országom elleni kritikák és támadások igazi kezdeményezői e globális körök voltak, amelyhez meglepően készségesen zárkóztak fel a baloldali és liberális politikai és közéleti személyek Európában, és sajnálatos módon Magyarországon is.

Meggyőződésem, hogy nem az európai értékek iránt 1000 éve elkötelezett ország, a 8 éve EU-tag Magyarország fenyegeti a demokratikus jogállamiságot, hanem a globális piac és a globális pénzügyi körök, melyek a nemzetállamok fölé kerekedtek, hatalmuk kontrollálatlan, nem transzparens, lépéseikkel beavatkoznak a demokratikus döntéshozatalba és a vezető személyek kiválasztásába, miközben erre semmilyen demokratikus felhatalmazásuk sincs. Véleményem szerint azt kellene a demokráciát ért legfőbb kihívásnak tekintenünk, hogy a globális piac a demokratikus nemzetállam fölé nőtt, hogy az állampolgárok, a civilek részvételi, beleszólási jogai lassan teljesen kiüresednek.

Úgy vélem, e globális kihívásra csak globális válaszokat lehet adni, s az Európai Unió van akkora nemzetközi erő, hogy összehangoltan és egységesen képes legyen e kihívásokkal szemben fellépni. Magyarország ebben is mindig partnere volt és lesz az Európai Uniónak, s talán még olyan ötletei is vannak időnként, amelyeket európai szinten is érdemes átgondolni.

Mindezzel együtt sem civilként, sem politológusként nem kívánom megkerülni a magyarországi demokráciát ért vádakat. Sőt, annál is inkább fontos erről beszélni, mert meggyőződésem, hogy a félreértések döntően abból adódnak, hogy Európa szerencsésebb felének politikusai, értelmiségije, médiája, sajtója, sőt időnként még a politikatudomány emberei sem értik meg a közép- és a kelet-európai demokráciák sajátosságait, sajátos problémáit és

kihívásait. Szeretném világosan leszögezni: koránt sincs arról szó, hogy Magyarország tökéletes demokrácia lenne; számos törvény, jogszabály, kormányzati rendelkezés és döntés kifogásolható, s ezekre mi, civilek is rámutatunk, s higgyék el, Magyarországon még a jobboldali sajtó is gyakran bírálja a kormányt. De vajon melyik demokrácia nevezhető tökéletesnek?

Minden hibája ellenére a magyar politikai rendszer demokrácia és jogállam, kiemelendő viszont, hogy a demokrácia egyik modelljét valósítja meg. Egy neves holland politológus, Arendt Lijphart különböztette meg egymástól a konszenzuális és a többségi demokráciákat: a konszenzuális demokrácia a többpártrendszerű kontinentális Nyugat-Európában vált jellemzővé, ahol a többséggel hatalomra jutott kormányzat igyekszik együttműködni a kisebbségben maradt, ellenzéki csoportokkal is, a döntéseknél igyekszik konszenzusokat kialakítani, s teszi ezt több-kevesebb sikerrel. Ezzel szemben a hagyományos kétpártrendszerű angolszász világban a többségi demokrácia terjedt el, amelyben úgymond a „győztes visz mindent”, a többségi hatalom egyedül magára vállalja a döntések felelősségét, amelyben nem osztozik az ellenzékkel.

Nos, Magyarországon nem konszenzuális, hanem többségi demokrácia van – de ez is demokrácia! -, aminek az oka a történelmünkben, a kommunista-szocialista múltban rejlik. Nemcsak Magyarország, de az összes posztkommunista ország is küszködött azzal, hogy megszabaduljon a kommunista örökségtől, ám ez sok helyen nem ment vagy nem megy könnyen; vannak ilyen szempontból szerencsésebb országok, mint Csehország, Szlovénia vagy részben a balti államok, s vannak kevésbé szerencsések, mint Románia, Bulgária és Magyarország. Azok a nyugat-európai politikusok és állampolgárok, akiknek abban a szerencsében volt részük, hogy országukban nem működött negyven éven át kommunista diktatúra, talán nem kellően érzékenyek annak megértésére, hogy mit jelent ez a diktatórikus örökség. Magyarországon az elmaradt lusztráció és történelmi igazságtétel, az elmaradt elit- és személycserék miatt nemcsak a kommunista-szocialista szokások és rutinok vannak jelen a közéletben, hanem a posztkommunista politikusok és párt is, valamint az élet minden területét átfogó hálózataik, amelyek jelen vannak a politikában, a gazdaságban, a lokális szinteken. Orbán Viktor azért beszél arról kiemelt hangsúllyal – itt az Európai Parlamentben is legutóbb -, hogy az új

alkotmány végre megszünteti nemcsak a negyven éves kommunizmust, hanem a húsz éves posztkommunizmust is, mert ez utóbbi, a posztkommunizmus a magyar demokrácia legégetőbb problémája.

És ez a fő ok, amiért nem konszenzuális, hanem többségi demokrácia van Magyarországon, ugyanis a posztkommunista baloldallal nem szabad és nem is lehet konszenzust kötni. A demokrácia stabilizálódásához arra van szükség, hogy a posztkommunista örökségtől megszabaduljon az ország, s ehhez itt és most a többségi demokrácia teremti meg a lehetőséget, nem a konszenzuális. Magyarországon ebben az értelemben még rendszer-kérdéseket kell megoldani, ez pedig nem megy másként, mint a kétharmados többségi akarat érvényesítésével.

Kérem Önöket, mindezt ne tévesszék szem elől, s ne higgyenek mindenben a nemzetközileg elismert, Magyarországon azonban inkább megosztónak számító baloldali és liberális véleménymondóknak, akik naponta szólalhatnak meg a nemzetközi nyilvánosság előtt, s kifejthetik, hogy Magyarország diktatúra és elviselhetetlen ország. Ellenkező az igazság: Magyarországon kommunista diktatúra volt, s az ország óriási erőfeszítéseket tesz azért, hogy megszabaduljon e diktatúra maradványaitól, ami nyilván nem tetszik sem a posztkommunistáknak, sem a hozzájuk csatlakozó liberális értelmiséginek.

S végül még valamit, civilként is: Magyarország kormányának demokratikus törekvéseit a civil társadalom, a választópolgárok döntő része támogatja, a Fidesz-KDNP pártszövetség népszerűsége két év óta töretlen, ami magáért beszél. A Békemenet, amelyet még egyszer megemlítek, ezt mindennél egyértelműbben bizonyította nemcsak a magyar, hanem a nemzetközi közvéleménynek, s remélem Önöknek, Európai Parlament-i képviselőknek is. Nyugat-Európa demokráciáinak nagy vívmánya, hogy nem szűkül le a négyévenkénti szabad választásokra, hanem intézményesen lehetőség van az állampolgárok és érdekszervezeteik döntésekben való részvételére; a nyugati demokrácia részvételi demokrácia. Nos, ezért vagyunk büszkéek, mi civilek arra, hogy, ha nehezen is – mert hiszen negyven év diktatúra után ez nem megy egyszerűen -, de fokozatosan megszerveződik a civil társadalom Magyarországon, létrejönnek a részvételi demokrácia alapjai. Bízom abban, hogy Önök, akik a nyugati demokráciák normáit követik, értékelik a civil

szférának a demokrácia megerősítése és konszolidálódása érdekében tett erőfeszítéseit.

Befejezésül nagy megtiszteltetés számomra, hogy itt, az Európai Parlament Bizottságában jelenthetem be a hírt, hogy két nappal ez előtt, február 7.-én Budapesten nemzetközi sajtótájékoztató keretében jelentette be a Civil Összefogás Fórum és a Civil Együttműködési Tanácskozás, hogy megalakították az úgynevezett Patrióta Európa-mozgalmat, amely céljaul tűzi ki a magyar civil szervezetek európai értékekre épülő összefogását, s hosszú távon az európai civil szervezetek és állampolgárok együttműködését.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!